

[Jørgen Estrup]

taler, det drejer sig kun om enkeltstående ejerboliger, og man har udtrykkelig gjort undtagelser for restejendomme og for parcelhuse, der kunne tænkes allerede at være beregnet for udlejning. Derfor er der efter min mening ingen tvivl om, hvad sigtet med lovforslaget er.

Men naturligvis, hvis man får fat i, at dette skulle være et led i en langsigtet boligpolitik, så er man på galt spor. Derfor vil jeg godt sige til fru Pia Gjellerup, at jeg synes egentlig, det er rimeligt at læse forslaget i den ånd, det er skrevet i. Dette er naturligvis en lappeløsning, en nødløsning, men noget, der i en periode kan lette markedet.

Jeg synes ikke, der er grund til de store, principielle armbevægelser, men først og fremmest at prøve på at få noget ud af dette forslag, som kan hjælpe en række boligejere, også selv om de måtte være kommet så langt ud, at deres hus er havnet hos kreditforeningen, for vi ved jo godt, at der også er nogle tab, der skal bæres dér.

I den ånd vil jeg gerne modtage lovforslaget, og i den ånd synes jeg vi skal viderebehandle det i Boligudvalget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkepartis boligordfører kan desværre ikke være til stede i dag, men jeg har fået til opgave at give Kristeligt Folkepartis tilsagn til lovforslaget.

Vi mener, det vil være en god idé, hvis man kan hjælpe nogle mennesker, som vi har snakket meget om, der sidder med to boliger. Og hvem kender ikke mennesker, der har været i den situation at have et hus stående tomt i én by, fordi de er forflyttet til et andet område? Det kan være en meget stor belastning. Vi håber, at forslaget kan komme til at virke efter sin hensigt.

Vi vil gerne understrege fra Kristeligt Folkepartis side, at vi lægger megen vægt på, at det er en midlertidig løsning, altså ikke noget vedvarende.

Vi tilsiger en positiv udvalgsbehandling.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg vil gerne takke for en meget bred og positiv tilslutning til dette lovforslag. Jeg føler mig overbevist om, at dette lovforslag i sine grundlæggende principper vil blive budt velkommen også i brede kredse af befolkningen.

Jeg har noteret mig, at der var en vis skepsis at spore i indlægget fra fru Pia Gjellerup, der ønskede at få præciseret nogle ting i forbindelse med den tekniske udformning af lovforslaget, og tilsvarende, at hr. Pelle Voigt kom med nogle kritiske bemærkninger om selve lovforslaget. Det må vi se på i udvalget.

Jeg tilsiger naturligvis et positivt udvalgsarbejde og håber på, at vi kan få klaret de spørgsmål af, der måtte være. Jeg vil endnu en gang benytte lejligheden til blot at sige tak for en stor, bred tilslutning til lovforslagets hovedprincipper. Detaljerne vil vi så se nærmere på i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 90:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri, realkreditlov og lov nr. 138 af 7. marts 1990 om ændring af forskellige lovbestemmelser. (Kvoter for 1991. Ændret finansiering af byggeskader m.v. Ændrede regler om vedtægterne for Boligselskabernes Landsbyggefond. Begrænsning af driftsudgifterne. Uddelegering til kommunerne af behandlingen af den enkelte støttesag m.v.).

Af boligministeren (Svend Erik Hovmand).
(Fremsat 24/1 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødt (S):

Dette lovforslag er en næsten uændret gennemførelse af det forslag, regeringen fremsatte inden valget. Lovforslag nr. L 90, som vi behandler i dag, er tilført uddelegering af støtte-

[Grete Schødt]

sagsbehandling til kommunalbestyrelserne. Dette er en forenkling, så her har Socialdemokratiet ingen problemer i forhold til forslaget.

Derimod vil jeg koncentrere mig om lovforslagets indhold vedrørende boligkvoterne for den almennyttige boligsektor. Det er uforståeligt, at forslaget til ændring af boligbyggeriloven ikke indgår i regeringens boligpolitik, som jeg gerne vil citere på denne måde:

»Regeringen ønsker en langsigtet, målrettet boligpolitik. Den store ledighed i Danmark er et stort problem, og det er regeringens helt klare mål at nedbringe det høje antal af ledige. Det handler om at styrke erhvervslivet, det handler om at få gang i byggeriet osv.«

Disse var nogle af ordene i valgkampen. Hvad er så det første, regeringen foretager sig i det nye år? Ja, det er at sænke kvoterne for almennyttigt boligbyggeri. Det betyder manglende arbejdspladser, men så sandelig også en virkning, der hedder mangel på almennyttige boliger. Socialdemokratiet havde og har fortsat et ønske om at fastholde kvoten på 7.000 boliger.

Vedrørende rammebeløbet, som i forslaget ønskes beskåret, vil jeg gerne sige, at Socialdemokratiet også ønsker billige boliger, men ikke for enhver pris – vi ønsker samtidig kvalitet. Derudover burde man i stedet for drøfte muligheden for et ændret styringsinstrument, som kan sikre billigere boliger.

En nedsættelse af rammebeløbet på 5 pct. mener vi er for stiv en model og en forkert fremgangsmåde. Vi lægger derfor op til en positiv drøftelse af dette punkt under udvalgsbehandlingen.

Forslaget om at fjerne den offentlige finansieringsstøtte til byggeskadeudbedring, altså overlade det til Landsbyggefonden, hvor pengene kun kommer ét sted fra, nemlig fra lejerne, må vi tage afstand fra. Og vi er i øvrigt forundrede over, at regeringen vil gøre sig til genstand for utroværdighed. På et valgpressemøde den 7. december – 5 dage før valgdagen – slog De Konservatives gruppeformand, Lars P. Gammelgaard, ifølge Politiken fast, at »hverken ejere eller lejere får stigende huslejer efter valget, uanset om man ser på brutto- eller netohuslejen.«

Alligevel fremsætter man nu, hvor folketingsvalget er overstået, dette lovforslag, som, uanset hvordan man fortolker det, vil føre til højere huslejer.

Jeg vil gerne stille boligministeren et direkte spørgsmål: Hvor store vil disse huslejestigninger blive? Og hvordan vil de blive regnet ud?

Vi er parat til at drøfte en anderledes perspektivrig boligpolitik, hvis regeringen ønsker det. Den type her og nu-politik, som dette forslag er udtryk for, og hvor finanspolitikken åbenbart er vigtigere end boligpolitikken, er i hvert fald ikke den boligpolitik, som Socialdemokratiet ønsker at støtte.

Pernille Sams (KF):

Der er jo mange elementer i dette forslag, og jeg vil knytte nogle få bemærkninger til flere af disse elementer.

For så vidt angår kvoterne for det støttede byggeri i 1991 hilser vi med stor tilfredshed den nedsættelse af den almennyttige kvote til 5.000, der er tale om. Boligmarkedet er stort set mættet, det er mobilitet og vedligeholdelse, der mangler, mere end det er nye boliger. Derfor mener vi også, at den almennyttige kvote skal reduceres – og gerne endnu mere til næste år.

Til gengæld finder vi det meget relevant at opføre et forøget antal boliger til målrettede grupper, som har særligt behov, først og fremmest ældre, unge og handicappede.

For så vidt angår andelsboligkvoten havde vi også gerne set den beskåret ligesom kvoten til det almennyttige byggeri, men det kunne altså ikke lade sig gøre i år.

Rammebeløbet nedsættes med 5 pct. efter forslaget. Det kan man roligt gøre, for erfaringerne har vist, at rammebeløbet snarere opfattes som det beløb, man skal ramme, end efter hensigten, som det maksimalt mulige udgiftsniveau. Derfor er det helt relevant at nedskære det, da der i praksis sagtens kan bygges tilsvarende boliger for færre penge; det er påvist mange steder i landet.

De største huslejestigninger uden sammenligning tegner den almennyttige sektor sig for. 6 pct. om året lader de huslejen stige, hvilket som bekendt er langt mere end lønudviklingen og inflationen.

Når en sektor på den måde påfører sine lejere og det offentlige via boligstøtten huslejestigninger, som er helt ude af trit med virkeligheden, må der selvfølgelig sættes en beskyttelse ind, og derfor finder vi det også godt, at forslaget indeholder en bemyndigelse til boligministeren til at lægge loft over huslejestigningerne.

[Pernille Sams]

Det er utroligt, at det er nødvendigt, men det haster faktisk, og vi håber, at boligministeren hurtigt får benyttet denne bemyndigelse, sådan at de kolossale stigninger bremses ned til et niveau på linie med huslejestigningerne i det private udlejningsbyggeri.

Også de øvrige dele af forslaget bakker vi op, og Det Konservative Folkeparti kan støtte ministerens forslag som helhed.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil gerne spørge fru Pernille Sams, på hvilket grundlag hun kan give udtryk for, at boligmarkedet er mættet.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det kan jeg gøre ud fra det faktum, at ethvert menneske over 25 år i dag har mulighed for at få en bolig. Det er dog ikke muligt i praksis, fordi vi er placeret forskellige steder i landet i forhold til, hvor boligerne ligger, og det er ikke altid lige hensigtsmæssigt. Det er også derfor, jeg siger, at det er mobiliteten, der er noget galt med. Men vores holdning er, at det ikke er, hvad angår antallet af boliger, skoen trykker.

Det kan også belyses på den måde, at stort set det eneste, der bygges i dag, netop er støttede boliger, almennyttige boliger. At der ikke findes boligmangel, ses også af, at der står mange tomme boliger rundt omkring. Det, der er brug for, og det, der efterspørges, er selvfølgelig de billige boliger, fordi der er så stor forskel på boligernes pris som følge af, at vi støtter nogle boligtyper og ikke andre. Det er ikke antallet af boliger i Danmark, der er vores største problem, men at få dem, der er, bedre fordelt og øge mobiliteten.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Fru Pernille Sams argumenterede med, at alle over 25 år kan få en bolig. Jamen så må jeg spørge: Skal mennesker under 25 år ikke også have en bolig? Det var dog et mærkværdigt argument at bruge for at sige, at vi ikke har nogen boligmangel.

Ifølge regeringens officielle redegørelse på dette område, nemlig Ølgaardrapporten, som er det formelle grundlag, er der faktisk, hvis

man skal dække det potentielle boligbehov for alle over 20 år, en mangel på ca. 200.000 boliger i øjeblikket. Det fremgår endvidere af Ølgaardrapporten, at de unges boligbehov, pbe-20, først er dækket efter år 2000, forudsat at der netto kommer 20.000 boliger om året til boligsektoren. Derfor er påstanden om, at vi ikke har nogen boligmangel nu, løgn og latin, og enhver, der kender til de faktiske forhold uden for dette hus, ved selvfølgelig også godt, at der er boligmangel.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg vil gerne lige minde om, at jeg i min ordførertale sagde, at vi meget gerne så, at en del af den almennyttige kvote, som visse partier sætter en stor ære i bliver så stor som mulig – vi gør det modsatte – blev overført til mere målrettede grupper af befolkningen, som har et specielt behov for det, og her nævnte jeg de unge, de ældre og de handicappede – befolkningsgrupper, som har et særligt behov for boliger, og som jeg ikke finder at vi tilgodeser i tilstrækkeligt omfang i dag. Men hvad angår de almindelige almennyttige boliger, som man bygger så mange af, mener jeg, vi har nået et punkt, hvor vi har rigeligt af dem.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, man kan jo altid svare ved at tale uden om, så lad mig da spørge endnu en gang: Er fru Pernille Sams ikke enig i, at Ølgaardrapporten påpeger, at der faktisk findes en ganske stor boligmangel i øjeblikket, for så vidt man skal have dækket pbe-20, den potentielle boligefterspørgsel ved 20 år?

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Det har også relation til boligbehovet, som jeg forstod på fru Pernille Sams at vi skulle have dækket her i samfundet. Jeg vil gerne spørge fru Pernille Sams, og det er også i relation til det, hr. Holger K. Nielsen var inde på, om det ikke var sådan, at Ølgaardrapporten sagde, at vi skulle bygge ca. 16.000-17.000 boliger netto i endnu 10-12 år, inden vi kunne tale om en mætning, og det vil sige, at alle over 20 år skulle have en selvstændig bolig.

[Baadsgaard]

Dernæst vil jeg gerne spørge fru Pernille Sams, om hun mener, at de mange ansøgninger, der ligger ude hos boligselskaberne anbefalet af kommunerne, er fuldstændig grundløse. Altså om fru Pernille Sams mener, at de kommuner, der har disse ansøgninger, vurderer situationen fuldstændig forkert.

Mit tredje spørgsmål er: Skal jeg forstå udtalelsen om særlige boliger til ældre og unge sådan, at fru Pernille Sams mener, at kvoten for disse boligtyper skal sættes op?

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg har aldrig givet udtryk for, og jeg mener heller ikke, at det danske samfund nødvendigvis skal have boliger til alle over 20 år, det kunne lige så godt være et hvilket som helst andet år. Jeg mener ikke, at vi generelt for almindelige familier har boligmangel i Danmark. Vi har det på nogle ganske få områder, som jeg også har sagt før, derfor vil vi gerne – det er også et svar til hr. Baadsgaard – være med til at målrette en større del af den almennyttige kvote, sådan at den almennyttige kvote blev reduceret – gerne helt ned til nul – men at man så til gengæld byggede et større antal boliger til disse specielle målrettede grupper, som jeg nævnte, nemlig ældre, unge og handicappede. Det finder vi mere formålstjenligt.

Vi mener ikke, at boliger i Danmark nødvendigvis skal bygges af almennyttige boligselskaber. Vi mener, det er forkert at give dem et eller andet monopol på at bygge boliger. Næsten alt, hvad der bygges af boliger i Danmark i dag, bliver jo bygget af almennyttige boligselskaber, og det finder vi er forkert. I det omfang, der skal bygges, skal der være balance i det. Derfor mener jeg også, at det først og fremmest drejer sig om at få genskabt mobiliteten på boligmarkedet, fordi det største problem er, at mennesker rundt omkring i landet ikke nødvendigvis er placeret de samme steder, som boligerne er, og at mange gerne ville flytte arbejde eller bolig eller noget andet, men ikke kan på grund af den ringe mobilitet.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen hvad er dog det for noget vrøvl, at de almennyttige boligselskaber har monopol på at

bygge boliger her i Danmark! Vi vedtog da her i Folketinget for 3 år siden, tror jeg det var, en lov, som sagde, at man kunne bygge nyt privat udlejningsbyggeri med de nye 50-årige indeksslån, men hvad er sandheden om dem? Sandheden er, at de er blevet en tordnende fiasko. Der er næsten ingen, som bruger dem. Det skulle fru Pernille Sams tale med sine venner ude i erhvervslivet om – hun har jo gode venner dér, ved jeg. Hvorfor har man ikke brugt disse nye muligheder for at bygge private udlejningsboliger? Men det har man altså rent faktisk ikke, og der bliver heller ikke bygget parcelhuse længe. Vil fru Pernille Sams have boligbyggeriet til at gå helt i stå, eller hvad vil Det Konservative Folkeparti i byggepolitikken? Jeg er helt sikker på, at skal vi overhovedet komme over denne krise i byggebranchen, er der ingen vej uden om, at den almennyttige sektor får en ganske vigtig rolle som den, der bygger nye boliger.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Vi mener ikke, man kan løse krisen i byggebranchen ved at bygge almennyttige boliger. Det skal ikke være en beskæftigelsesterapi for byggebranchen at bygge almennyttige boliger. Det, der nødvendigvis skal ske for at få byggebranchen på fode igen – og det vil vi gerne – er, at vi får normaliseret forholdene på boligmarkedet, sådan at det ikke i dag kun kan lade sig gøre at bygge almennyttige boliger. Der er mange, som meget gerne ville bruge muligheden for at opføre private udlejningsejendomme, men som af forskellige årsager ikke kan komme igennem med det, og det skal jeg ikke kende alle årsagerne, men det er da ikke interessen og viljen, det skorter på ude omkring.

Den eneste måde, vi kan komme videre på, det er at få normaliseret boligmarkedet, sådan at det ikke kun kan lade sig gøre for almennyttige boligselskaber at opføre boliger, og det kan vi ikke gøre alene ved at diskutere kvoter og alt muligt andet, det skal vi også gøre ved at få skabt tryghed, ro og sikkerhed på ejerboligmarkedet, så det igen kan betale sig at købe en bolig. Så begynder mange af tingene at se lysere ud, og så vil der også være mange af dem, som i dag står i kø for at komme ind i de støttede boliger, som kan se, at de faktisk godt har mulighed for f.eks. at købe deres egen bolig, hvad de ikke

[Pernille Sams]

tør i dag, fordi de ikke ved, hvordan fremtiden ser ud.

Så hvis SF vil være med til at løse stabiliteten og roen på boligmarkedet for ejerboligerne, vil det også løse mange af problemerne for denne sektor.

Bodil Thrane (V):

Vi behandler lovforslag nr. L 90, som jo er en konsekvens af finanslovvedtagelsen, og den indeholder som allerede nævnt flere ændringer på boligområdet.

For det første er der jo tale om en fastlæggelse af indeværende års boligkvoter. Sammenlagt foreslås kvoten sat til 11.500 enheder, der fordeles sig på 5.000 almennyttige boliger, 4.000 private andelsboliger og 2.500 ungdomsboliger. Der er som nævnt tale om nedgang for det almennyttige byggeri på 2.000, men set i forhold til situationen på boligmarkedet, hvor man i store dele af landet oplever tomme boliger også på lejemarkedet, må det siges at være en fornuftig disposition. Vi er nemlig nødt til at se lidt mere overordnet på hele boligområdet, og derfor vil vi se dette forslag som meget positivt, fordi vi som bekendt senere på året vil møde forslag om en langsigtet politik på hele boligområdet netop for at normalisere boligmarkedet, om man kan sige det sådan, med en boligpolitik, så vi får bygget de boliger, folk har råd til, og som ligger de steder, de har brug for at bo.

Det næste punkt er et forslag om, at Boligselskabernes Landsbyggefond fremover skal finansiere de boligskader og miljøforbedringer, der er på hele boliglejeområdet.

Også det kan Venstre anbefale, for det er en forenkling, og det er en besparelse i forhold til nu, hvor kommuner og stat har været forpligtet til at yde støtte efter en sagsbehandling, som også Landsbyggefonden hele tiden har været part i, og hvor de har haft et stort ord at skulle have sagt.

Forslaget går ud på, at stat og kommuner ikke længere skal yde direkte støtte. Men den støtte, man hidtil har fået dér, skal man have fundet et andet sted, og derfor har man foreslået nogle tekniske forandringer, hvor der bl.a. indgår nogle indekslån, der som bekendt vil give et lidt højere provenu. Der er også mulighed for at inddrage flere boligafdelinger, der kan betale til disse formål. Endvidere bliver der

mulighed for at begrænse trækning retten for de enkelte afdelinger.

Samtidig bliver det en kommunal opgave at garantere den yderste del af realkreditlånet, som Landsbyggefonden skal regarantere halvdelen for.

Til gengæld forsvinder kommunernes betaling af grundkapitalen og procenterne på renteutgifterne af byggeskadelån. Det skulle alt sammen få enderne til at nå sammen. Og det er vigtigt at få sagt, at det ikke skulle blive dårligere for lejerne. De slipper for at betale indskud nu til miljø- og ombygningssager, men kommer til gengæld til at betale lidt højere ydelser på indekslånet. Og som sagt: Det handler om forenkling og smidiggørelse og i sidste ende gerne en offentlig besparelse.

For det tredje handler lovforslaget om en ret til at fastsætte nogle stigningstakter i den almennyttige boligsektor.

Egentlig er Venstre imod den slags styringsmekanismer. Men da det offentlige er så stærkt involveret økonomisk i den almennyttige sektor, er her faktisk tale om en pligt, fordi huslejestigningerne har været for høje set i lyset af de øvrige prisudviklinger.

Derfor anbefaler vi, at boligministeren fremover bemyndiges til at holde øje med og lægge loft over de stigninger, der vil komme for så vidt angår driftsudgifterne, som den enkelte boligforening selv har indflydelse på.

Som det fjerde punkt, der er af mere principiel karakter, vil Venstre gerne anbefale forslaget om, at boligselskaberne ikke længere forpligtes til offentligt at fremlægge deres regnskaber. Det er på baggrund af et frikommuneforsøg, at vi anbefaler forslaget, fordi det stadig væk vil være sådan, at lejerne har ret til at se regnskaberne, og at andre interesserede fortsat kan få indsigt hos kommunerne, fordi man jo har tilsynspligten over for boligselskaberne.

Som den femte del af forslaget anbefaler Venstre også, at der i fremtiden kan ydes tilskud til forsøgsbyggeri for at fremme både nogle bedre, nogle sundere, nogle sjovere og måske nogle helt andre boliger.

Det nye er, at vi gerne ser, det bliver finansieret fra det øvrige støttede byggeri; altså med lidt god vilje kan man godt sige, at der vil være flere, der får et spændende boligbyggeri for de samme penge.

[Bodil Thrane]

Endelig som det sjette og sidste kan jeg på Venstres vegne anbefale en uddelegering til kommunerne, når vi taler om sagsbehandlingen af nyopførelser af støttet byggeri, for der er i øjeblikket faktisk tale om en dobbelt administration, da både kommuner og stat er sagsbehandlere, f.eks. når der skal købes grund til almennyttigt boligbyggeri. Det bør fremover overlades til kommunerne alene, der så alene skal meddele tilsagn på statens vegne.

Med disse ord vil jeg meget gerne samlet anbefale boligministerens lovforslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil gerne spørge fru Bodil Thrane, hvorledes fru Bodil Thrane vurderer bemærkningerne i lovforslaget, når det siges, at dette her kun vedrører tekniske forandringer for Landsbyggefonden. I bemærkningerne står der nemlig anført, at hvis man opkræver en stigning på 13,80 kr. pr. kvadratmeter, det vil altså sige en huslejestigning, vil det altså få nogle omkostninger og nogle konsekvenser, der går i retning af kommunale udgifter på boligydelse på ca. 40 mio. kr.

Hvis det er teknik, så er der i hvert fald noget, jeg ikke forstår.

Holger K. Nielsen (SF):

Både Venstre og De Konservative taler meget om, at boligmarkedet skal normaliseres, og derfor vil jeg gerne have at vide, hvad det egentlig betyder. Hvad er normalt? Det synes jeg er et godt spørgsmål også i denne sammenhæng.

Men ellers er jeg kommet ind på nogle af mine synspunkter under de korte bemærkninger. Vi mener, at nedskæringen af kvoterne er usaglig.

Ølgaardrapporten viser, at der faktisk er et boligbehov. Og også byggesituationen i øjeblikket viser, at byggeriet er ved at gå meget voldsomt tilbage.

Vi stillede spørgsmål om det i Boligudvalget i efteråret, og den vurdering, Boligministeriet gav dengang, var, at man i 1991 forventede et bruttoboligbyggeri på knap 20.000, tror jeg det var. Hvis vi holder fast i Ølgaardudvalgets forudsætning om en afgang af boliger på 5.000 om året, er vi altså nede på en nettotilgang på omkring 15.000 boliger årlig. Det er ikke ret meget,

og det er under den forudsætning, Ølgaardrapporten har, nemlig 20.000 netto, hvorefter man har dækket boligbehovet ved pbe-20 efter år 2000. Derfor er der sagligt grundlag for at få et større almennyttigt byggeri i de næste par år.

Også statsfinansielt er det en fordel at sætte boligbyggeri i gang – det stillede vi spørgsmål om sidste år – for det giver en klar fordel for statskassen at forhøje kvoten. Hvis der ikke er brug for boligerne, skal man naturligvis ikke gøre det, det siger sig selv, men i og med at der er brug for disse boliger, i og med at det private byggeri er gået næsten i stå, er der altså sagligt grundlag både på den ene og den anden måde for at forhøje kvoten for det almennyttige byggeri i 1991.

Jeg har lige et par kommentarer til rammebeløbsnedsættelsen. Vi har løbende været villige til at diskutere rammebeløbene. Vi har tidligere støttet en fastfrysning, men jeg vil gerne lige gøre boligministeren opmærksom på den rapport, som kom fra Boligministeriet forrige år, tror jeg det var, hvor en arbejdsgruppe analyserede, om man kunne forbedre systemet med rammebeløbene. Deri var der faktisk adskillige gode forslag, som kunne give et bedre incitament til at bygge billigere, og det er det, der er brug for. Et af problemerne ved det nuværende system er, at der er ikke et tilstrækkeligt incitament til at bygge billigere.

Jeg indkaldte til et samråd med den tidligere boligminister, og hun var villig til at se på sagen, og jeg vil derfor gerne spørge nu, hvad der er grunden til, at denne rapport tilsyneladende er havnet i en skrivebordsskuffe i Boligministeriet, og at der overhovedet ikke er taget højde for den i disse forslag, hvor man bare lineært skærer ned.

Vedrørende driftsudgifterne vil jeg gerne sige, at jeg måske kunne forstå det, hvis vi havde en konservativ boligminister, men en Venstreminister, en liberal minister, der går meget ind for, at man skal decentralisere tingene, forstår jeg ikke kan gå ind for, at vi her i Folketinget skal blande os i, hvis man ude omkring bruger demokratiet på en måske ikke altid hensigtsmæssig måde. Og det gør man ikke efter vores opfattelse – jeg mener bestemt, man kan kritisere mange afdelinger for at køre med for høje driftsudgifter, men er det noget, vi skal blande os i herinde? Jeg synes det ikke, og jeg kan ikke forstå, at en Venstreminister vil lægge navn til,

[Holger K. Nielsen]

at Folketinget straks som storebror skal gribe ind og sige til bestyrelserne: Hov hov, nu må jeres driftsudgifter kun stige så og så meget.

Jeg vil hellere have, at vi demokratiserer yderligere, og at man måske giver afdelingsbestyrelserne mere kompetence; det har vi tidligere stillet et forslag om, og det har vi altså tænkt os at genfremsætte. Der er bestemt behov for at se på driftsudgifterne ude omkring, men det skal være noget, der foregår på beboerdemokratiets vilkår, og vi vil ikke være med til at svække beboerdemokratiet på dette her grundlag; tværtimod mener vi, at det skal styrkes yderligere.

Derfor kan jeg sige, at vi generelt ikke er særlig positive over for boligbyggeriloven; det kommer måske ikke som en overraskelse, men jeg synes, vi har ganske gode argumenter for vores negative holdning til boligbyggerilovforslaget fra regeringen.

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Når hr. Holger K. Nielsen spørger, hvad vi mener med at normalisere boligmarkedet, kan jeg fra Venstres side sige, at vi meget gerne vil have en langsigtet boligpolitik, så vi får lejligheder og huse, der bliver boet i, så vi ikke får et forskruet boligmarked, som vi har i øjeblikket, hvor der faktisk står mange tomme huse rundt omkring, samtidig med at der findes mennesker, der måske ikke har et sted at bo, andre steder. Det vil vi have gjort noget ved, og derfor vil vi have en langsigtet boligpolitik, sådan at vi får huse og boliger, der passer til de mennesker, der skal bo i dem. Det handler politikken om for os i Venstre.

I anledning af fru Grete Schødt's bemærkninger om de tekniske ændringer vil jeg gøre opmærksom på, at jeg vist sagde, det mest var tekniske ændringer. Men overordnet er vi nødt til at se på disse spørgsmål i en helhed. Det hænger også sammen med, at vi ønsker at se lidt på den stigningstakt, der er for driftsudgifterne. Den har nemlig været over de procent-satser, man opererer med på det øvrige marked, og derfor kan man ikke, når det offentlige er så kraftigt involveret i dette byggeri, undlade at have et øje med på det. Selvfølgelig skal man se på de meget begrænsede fordyrelser, der måske bliver ved disse omlægninger, hvor Landsbyggefonden erstatter de direkte betalinger til mil-

jøforbedringer og byggeskader. Der skal man selvfølgelig sørge for, at der nu også bliver lagt loft over driftsudgifterne, sådan at huslejestigningerne bliver minimale. Det er vores ønske at se tingene i en helhed, og derfor kan vi stærkt anbefale det foreliggende forslag.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes bestemt, det var en meget fornuftig beskrivelse, Venstres ordfører dér gav af, hvad et normalt boligmarked er. Det er skam også et mål, vi kan gå ind for: At vi ikke skal have tomme boliger, at alle skal have en bolig – det er indlysende. Men alligevel vil jeg gerne spørge: Har man det ikke i Danmarks liberale parti lidt dårligt – trods alt, sådan lidt principielt – hvis man ude omkring ikke gør, som vi vil herinde, hvis man er lidt uklog måske? Det er der somme tider tale om, det indrømmer jeg; der er tale om, at man ofte eller somme tider træffer ukloge beslutninger i afdelingsbestyrelserne. Har Venstre det så ikke lidt dårligt med, at vi bare skal komme og blande os og sige: Hov hov, det må I ikke? Er det ikke sådan, at man i stedet for bør vende det om og sige: Jamen det må de mennesker selv tage ansvaret for? Ville det ikke være mere rimeligt, og er det ikke mere i overensstemmelse med Venstres liberale grundholdning?

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Når fru Bodil Thrane siger, at Venstre betragter dette mere overordnet som en helhed, vil jeg gerne stille fru Bodil Thrane det direkte spørgsmål: Har jeg ret i min indledning, hvor jeg påtalte, at dette er huslejestigninger?

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Til hr. Holger K. Nielsen vil jeg gerne sige, at vi har det lidt dårligt med at gribe ind, vi har det i det hele taget dårligt, når det offentlige skal blande sig alt for meget i alting. Og vi vil helst bruge guleroden, men når ikke det lykkes længere, er vi nødt til at tage nogle andre værktøjer i brug, og vi ønsker faktisk at undgå huslejestigninger de steder, hvor vi kan gøre lidt til ikke at få dem.

[Bodil Thrane]

Derfor vil jeg også gerne svare fru Grete Schødts med at sige, at vi ønsker ikke at få ret store huslejestigninger, og derfor kæder vi tingene sammen. Jeg har desværre ikke de beregninger, der lige nøjagtig viser, hvad det betyder for den enkelte bolig, men sammenlagt er det minimalt.

Kirsten Jacobsen (FP):

Dette lovforslag til boligbyggerilov er et af de forslag, som Fremskridtspartiet gerne ville have sagt et dundrende nej til, som kunne høres helt ud til det mørkeste Vestjylland. Men da vi har accepteret at befinde os i virkelighedens verden, har vi ikke kunnet gøre det sidste år, og jeg har forstået på vores finansudvalgsmedlem, at vi heller ikke uden videre kan gøre det i år, og det må vi jo så indrette os efter.

Jeg vil gerne sige, at når vi har indtaget den pragmatiske holdning, skyldes det den teknik, der ligger bag, og ingen skal forledes til at tro, at det er, fordi vi synes, at en samlet kvote på 11.500 er rimelig, for det er det ikke. Men i virkelighedens verden ville det være sådan, at hvis dette lovforslag faldt, fordi Socialdemokratiet og SF ville have højere kvoter og vi ville have lavere kvoter, ville der jo 30 sekunder efter komme et nyt forslag fremsat af Socialdemokratiet, som forøgede kvoterne med 50 pct. Og fordi regeringen ikke kunne acceptere, at der ingen kvoter var, ville man være tvunget til at stemme for det. Derfor må vi altså bevæge os med de bølgetoppe, der ligger i dette lovforslag, uanset hvor uacceptabel vi egentlig synes de er.

Må jeg have lov til at sige med hensyn til, om man har boligmangel eller ej, at man kan jo kalde det, hvad man vil. Man kan vedtage, at alle over 15 år skal have egen bolig, så kan man sige boligmangel, det er kun et spørgsmål om, hvor man lægger grænsen. Efter Fremskridtspartiets opfattelse har vi ingen boligmangel; vi har en forkert udnyttelse af den eksisterende boligmasse, det er det, der skal rettes op på, og det kan gøres ved at frigive lejen og lave et liberalt boligmarked.

Jeg vil gerne beskæftige mig med det ene element af kvoterne, nemlig de 4.000 private andelsboliger. Sidste år var der i forbindelse med finansloven et mindretal i betænkningen bestående af Det Konservative Folkeparti, Venstre, Det Radikale Venstre og Fremskridtspartiet – det var næsten et flertal, men altså ikke helt –

som sagde, at man med henblik på allerede fra 1991 at foretage en væsentlig reduktion i den offentlige støtte til privat andelsboligbyggeri osv. skulle nedsætte et udvalg.

Fru Pernille Sams har lige heroppefra bekræftet, at Det Konservative Folkeparti gerne havde set en reduktion af kvoten for det private andelsboligbyggeri, men det kunne man ikke komme igennem med i år. Jeg er så nødt til at henvende mig til boligministeren, som repræsenterer den anden del af regeringen, og sige: Er det da i Venstre, det skorter på viljen, for så vil vi gerne vide det? På det punkt er det i hvert fald helt sikkert at Fremskridtspartiet vil stille de ændringsforslag, som vi finder er nødvendige. Vi synes, det er uacceptabelt, at man for det første har en kunstig ejerboligform og for det andet oven i købet en ejerboligform, hvortil der ydes statstilskud. Det er jo ikke den andelsboligform, vi kender, hvor en kreds af mennesker sammen bygger nogle huse og bebor dem. Nej, det er entreprenøropførte ejerboliger, som alle, der har forstand på det, siger er vanskelige at kontrollere. Ofte bygges de i egen regi, og man prøver at komme uden om reglerne, så godt man kan, fordi de er vanskelige at kontrollere, og man bevilger sig selv konsulentonorarer i budgetterne, som senere bliver til faste regnskaber. Byggeselskaberne er anpartsselskaber med en garantikapital på 80.000 kr. Når boligerne er opført, lukker man selskaberne. Så står andelsbolighaverne tilbage med håret i postkassen, eller også sender de regningen for byggeskaderne til staten.

Det synes Fremskridtspartiet er dårligt, og det vil vi ikke støtte. Jeg kan ikke forstå, hvis man kan det i Venstre, for de henvendelser, jeg har fået, har især været fra Venstreborgmestre, som har påpeget, hvor urimeligt dette fungerer. Jeg ved godt, at Venstre har en eller anden gammeldags – jeg var lige ved at sige religiøs – opfattelse af andelsboligbegræbet og andelstanken, men dette har intet at gøre med den andelstanke, som blev grundlagt med andelsmøjerierne og -slagterierne osv. Dette er en helt almindelig type spekulationsbyggeri, som man oven i købet ikke kan kontrollere, og det synes jeg man skal tænke på.

Og nu lyser den røde lampe, så jeg vil bare sige, at vi vil stille de ændringsforslag til lovforslaget, som vi finder er nødvendige.

Sonja Albrink (CD):

Det lovforslag, som vi har til første behandling i dag, er en delvis genfremsættelse af lovforslag nr. L 47, der blev fremsat den 24. oktober 1990, men som bortfaldt i forbindelse med folketingsvalget.

Lovforslaget har 6 hovedelementer, de fem er fra det omtalte lovforslag nr. L 47, og så er der kommet et nyt element til. Lovforslaget er endvidere et led i finanslovsforliget.

Det, jeg kort vil beskæftige mig med, er Boligselskabernes Landsbyggefond, også kaldet Byggeskadebunden. Boligselskabernes Landsbyggefond har i en skrivelse af 28. januar påpeget de store problemer, der er omkring fjernelsen af den offentlige finansieringsstøtte til byggeskadeudbedring m.v. Centrum-Demokraternes ordfører, hr. Duetoft, sagde i forbindelse med finanslovdebatten, at vi ikke var vildt begejstrede for nedskæringer i byggeskadeordningen, og at Centrum-Demokraterne derfor, hvis fjernelsen af den byggeskadeordning skabte voldsomme problemer med huslejerne, var indstillet på at tage sagen op igen.

Jeg vil derfor gerne spørge boligministeren, om ministeren her fra talerstolen i dag vil bekræfte den udtalelse, Det Konservative Folkeparti kom med i forbindelse med valget sidste år, hvor der blev sagt, at der ikke måtte ske stigninger for hverken ejere eller lejere, uanset om man så på brutto- eller nettohuslejen. Jeg har nogle yderligere spørgsmål vedrørende rammebeløbet, og dem ønsker jeg at stille i Boligudvalget.

Som sagt, CD står ved den aftale, vi indgik i forbindelse med finansloven, men vi ønsker samtidig også, at det kommer klart frem, at denne beskæring ikke vil udmønte sig i huslejestigninger.

Jørgen Estrup (RV):

Denne udgave af boligbyggeriloven er unægtelig noget af et antiklimaks. Ikke nok med, at den først kommer i 1991, hvor den allerede skulle virke. Lovforslaget har været fremsat en gang før, og vi har allerede gennemført en finanslov, hvori en stor del af tingene står, så lovforslaget kan ikke afdvinge os den store interesse. Samtidig må man sige, at det er et moderat forslag, der er ikke nogen udskejelser, og vi kan vel efterhånden alle sammen snart tallene.

Lovforslaget er så moderat, at fru Kirsten Jacobsen altså også havde svært ved at sluge det og måtte ty til at fortælle om afstemningerne i Fremskridtsgruppen, hvor man nu havde besluttet at leve med virkeligheden, og det eneste spørgsmål, vi andre så har tilbage, er, om det var med 7 stemmer mod 5 eller hvordan?

I hvert fald er det klart, at der er dele i denne boligbyggerilov, som fru Kirsten Jacobsen ikke kan lide, og derfor også nogle dele, som vi andre meget godt kan lide. Sådan er jo livet.

Jeg vil gerne beskæftige mig en lille smule med den diskussion om mætning, som vi har haft i løbet af debatten. Jeg synes, man skal gøre sig klart, at det, vi taler om her, ikke er noget med at fjerne støtten til almennyttigt boligbyggeri. Det er et spørgsmål om en nedskæring på 1.000 enheder i nettokvoten og på 2.000, hvis man tager byggeskaderne med. Hvis vi gør op, hvad der faktisk er bygget i 1990, er vi langt på den side af de 16.000 enheder, der blev talt om netto, og derfor er der ikke endnu nogen som helst grund til at sige, at man er gået for tæt på spørgsmålet om nybyggeriet.

Det, der er problemet, er i højere grad spørgsmålet om, hvordan det går med beskæftigelsen, og det kan vi alle sammen godt have problemer med og være betænkelige over. Men hvad angår efterspørgslen på byggeri, er vi endnu på den rigtige side af nybyggeriet, det vil sige, at vi stadig væk bygger for meget i forhold til den efterspørgsel, vi kan forudse; derfor er det selvfølgelig fornuftigt, som man gør i denne lov, hvor man siger: Jamen så sætter vi det gradvis ned. Det er det, det drejer sig om her. Det synes jeg er en helt fornuftig foranstaltning; det bør man naturligvis gøre.

En anden del af lovforslaget drejer sig om byggeskaderne, og det er klart, at min umiddelbare holdning til ændringen af finansiering af byggeskader naturligvis er, at det må være rimeligt, at man på længere sigt prøver at få byggeskader – og den almennyttige sektor i det hele taget – til at hvile i sig selv. Der kan ikke være noget galt i, at man i solidaritet i den almennyttige sektor prøver fra bedrestillede dele af den almennyttige sektor at hjælpe dem, der har fået byggeskader. Jeg synes ikke, der er nogen rimelighed i, at man udskriver regningen til statskassen eller kommunekassen, eller hvor det nu måtte være.

[Jørgen Estrup]

Det kan også være fornuftigt – naturligvis – at få Landsbyggefondens pengetank i gang, det kan dog ikke være noget, vi andre er uinteresserede i. Men naturligvis må vi samtidig sikre os, at det bliver en fornuftig ordning, der kommer til at fungere, og at det ikke fører til inflation i huslejestigningerne. Det tror jeg egentlig heller ikke det vil i boligselskaberne, for det har de faktisk ingen interesse i. De har også interesse i at få et system, alle kan leve med.

Endelig er der det spørgsmål, som også har optaget en del af debatten, nemlig huslejestigningerne generelt i afdelingerne. Når vi nu kan konstatere, at huslejestigningerne er højere end de gennemsnitlige prisstigninger, er det vel fornuftigt at interessere sig for det og prøve på at finde veje til at begrænse det. Jeg tror, vi har stor forståelse hos beboerne i de almennyttige afdelinger for, at det også er i deres interesse, at huslejerne holdes i ave.

Det, som man til gengæld må kræve, er, at dette ikke på nogen måde lægger bomber under beboerdemokratiet. Der er jeg enig med hr. Holger K. Nielsen, som anførte det før, og derfor er det også vores opfattelse, at den måde, dette skal administreres på, skal være i samarbejde med boligselskaberne, sådan at man finder en ordning, som alle kan leve med, men som også fører til det, som er det ønskede resultat, nemlig at man holder igen på udgiftsstigningerne.

Jeg vil gerne summere op og sige, at der er en række meget moderate, men fornuftige forslag indeholdt i dette lovforslag, og derfor kan vi naturligvis støtte det.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil nødig – sådan af hensyn til historierne – fortælle hr. Jørgen Estrup, at Fremskridtspartiets folketingsgruppe rent faktisk i enighed har besluttet, hvordan vi skal agere til dette lovforslag; og hr. Jørgen Estrup plejer ikke at have vanskeligt ved at forstå selv en dybere bagvedliggende humoristisk tone.

Men må jeg så ikke godt sige om byggeskader: Altså det, man skulle have gjort i Folketinget, var naturligvis i forbindelse med byggeskader at have fulgt de almindelige forsikringsretlige principper, således at det var skadevolderne, der betalte for byggeskaderne, og ikke de skadelidte. Og de skadelidte, det er lejerne,

men det er lige så meget Landsbyggefondens pengetank, for Landsbyggefondens pengetank det er også lejernes. Og hvis man fra begyndelsen i dette hus havde holdt sig til almindelige forsikringsprincipper, havde vi været fri for at lade de skadelidte betale for skadevoldernes uforsikrede problemer.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er tilfreds med, at hr. Jørgen Estrup lægger så megen vægt på beboerdemokratiet, at han mener, at driftsudgifterne skal diskuteres i sammenhæng med demokratiet. Og i den sammenhæng skal man også være opmærksom på, at der er forskellige forhold, der gør sig gældende i forskellige afdelinger. Jeg tror ikke, det er særlig klogt at foretage en generel nedskæring; man må hele tiden tage højde for, at der faktisk er meget forskellige forhold de forskellige steder.

Og så er det jo vigtigt, hr. Jørgen Estrup, at have det samlede byggeri i hovedet og ikke kun koncentrere debatten om den almennyttige kvote. Og det, vi ser nu, er, at det øvrige nybyggeri er gået meget kraftigt ned, især det private parcelhusbyggeri. Derfor tror jeg, at det er ganske fornuftigt også at bruge den almennyttige kvote som buffer i en beskæftigelsespolitik – ikke, hvis der ikke var behov for boligerne, men det er der altså. Jeg mener, at der stadig væk er saglig grund til at have et bruttobyggeri på 20.000-25.000 boliger om året; i øjeblikket ser det ud til, at dette tal bliver betragtelig mindre, og det synes jeg er trist.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Jeg synes, at ordførerne både fra Det Konservative Folkeparti og fra Venstre og nu også hr. Jørgen Estrup skylder os et klart svar på, om dette vil give stigende huslejer i den almennyttige sektor for de mennesker, der bliver ramt af den byggeskadefinansiering, som man overfører til det, fru Kirsten Jacobsen kalder pengetanken.

Til fru Kirsten Jacobsen kan jeg sige, at pengene i den tank altså er indbetalt af lejerne, for at de har nogle penge at forbedre og vedligeholde deres boliger med – eller genoprette deres boliger i en senere fase – og det burde ikke være

[Baadsgaard]

et princip, som Fremskridtspartiet tog afstand fra. Det er altså penge, der er sat af til noget andet end at finansiere byggeskaderne.

Vi er enige om, at byggeskaderne burde betales af dem, der har forvoldt dem. Men hvis nu de er krakket eller gået hinsides, hvad skal man så gøre? Skal man så sende regningen til de lejere, som i hvert fald ikke er årsag til de byggeskader, som foreslås finansieret over fonden her? Må jeg minde om, at der er 130 mio. kr. til rådighed i indbetalinger pr. år. Allerede efter nogle få år vil det dreje sig om en udgift på omkring 200 mio. kr., som staten vil vælte over på Landsbyggefonden, og det vil sige, man vil vælte udgifterne over på lejerne, der uvægerlig vil komme til at betale.

Derfor vil jeg spørge den sidste ordfører, hr. Jørgen Estrup: Er man indforstået med, at dette vil give stigende huslejer? Og jeg synes stadig væk også, at både Venstres og De Konservatives ordfører skylder os et klart svar på, om ikke dette vil føre til større husleje for beboerne i den almennyttige sektor.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Hr. Baadsgaard har allerede sagt det, som jeg vil sige til fru Kirsten Jacobsen. Det hjælper jo ikke meget at komme og sige, hvad man skulle have gjort i begyndelsen af 1970'erne, når vi i dag står med byggeskaderne og skal have dem finansieret. Det er sådan lidt det dér med at kigge i bakspejlet, og vi ved jo alle sammen, at der nu faktisk er en byggeskadefond, som tager højde for, hvad der kan ske fremover.

Til hr. Baadsgaard vil jeg sige, at hvad angår huslejestigninger, er det vel i høj grad op til, hvad Landsbyggefonden vil gøre. Det er mit absolutte indtryk, at Landsbyggefonden ikke behøver at sætte huslejerne i vejret, og indtil det modsatte er dokumenteret, synes jeg ikke, vi har noget at diskutere. Jeg synes først og fremmest, at Landsbyggefonden skulle dokumentere, at der ikke er ledige penge. Det ville interessere mig, for jeg er ret overbevist om, at der er ledige penge.

Endelig vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at det er jo rigtigt, at vi kan være betænkelige over den nedgang, der har været inden for visse dele af byggeriet. Men stadig væk står dog tilbage, at vi netto bygger mere end 20.000 boliger årligt, og det er mere end det gennemsnit, som

man havde forudset værende nødvendigt i Ølgaardudvalget. Det synes jeg trods alt er det afgørende.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er da rigtigt, at man ikke får meget ud af at være bagklog. Men det er jo ikke mere end et halvt år siden, at man her i Folketinget diskuterede, hvordan man skulle klare byggeskaderne for private andelsboliger. Fremskridtspartiet stillede dengang et ændringsforslag om at lade forsikringsprincippet gælde i de tilfælde, hvor der ikke var nogen hjælp at hente hos nogen, mens man i de andre partier syntes, det var udmærket, at staten bare overtog ansvaret for de skader, som entreprenørerne havde lavet. Så dengang kunne man have taget fat på problemet, i hvert fald med henblik på fremtiden.

Men det må være sådan, som det er for private parcelhusbygherrer: Hvis selskabet, der har bygget huset, er gået konkurs, kommer de selv til at bløde, og det giver forhøjede boligudgifter, således som det også giver lejerne forhøjede boligudgifter. Det er lige så sikkert som amen i kirken, det kan ikke være anderledes. Og det, jeg siger, er blot, at det er underligt, at man ikke brugte forsikringsprincippet, da man havde lejlighed til det for bare et halvt år siden.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Det er til hr. Jørgen Estrups bemærkning om, at der er ledige penge i Landsbyggefonden: Det kan vi få underkastet en nærmere undersøgelse.

Jeg vil gerne spørge hr. Jørgen Estrup: Hvis der nu ikke er ledige penge, hvad gør vi så? Siger vi, at det var da kedeligt, og så lader vi lejerne betale nogle yderligere bidrag?

Det er for øvrigt svært at definere, hvad ledige penge er. For de penge, der står der, er sat ind, for at lejerne i fremtiden kan trække i hvert fald 75 pct. hjem, og resterende penge går for øvrigt også ud mere solidarisk til hele den almennyttige boligsektor for at dække kommende udgifter til forbedringer og genopretning. Der er 130 mio. kr. til rådighed pr. år, og allerede efter nogle få år koster dette Landsbyggefonden 200 mio. kr., hvis de vel at mærke skal overtage denne finansiering, og det svarer til 1.000 almennyttige boligens pris. Derfor tror jeg

[Baadsgaard]

ikke, at byggeknoten vil kunne holdes, og derfor vil det give huslejestigninger, og for øvrigt må der også være en grund til, at man taler om øgede udgifter til dette over boligstøtten.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Nej, hr. Jørgen Estrup, en del tyder på, at vi kommer ikke op på et nettobyggeri på over 20.000 boliger. Vi spurgte faktisk om det i Boligudvalget i september måned og fik et svar den 1. oktober 1990, hvoraf det fremgår, at Boligministeriet vurderer, at man brutto kommer lige under 20.000 boliger. Og hvis vi holder fast i Ølgaardudvalgets forudsætning om, at der nedlægges ca. 5.000 boliger årligt – det er muligt, at det er for høj en forudsætning – er vi nede på et nettobyggeri på ca. 15.000 boliger, og det er altså for lidt.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil sådan set ikke fortsætte diskussionen om tallene, for det er klart, at ingen af os har 1990-tallene endnu. Vi har 1989-tallene, og de viser, at vi klart er over 20.000. Vi kan have forskellige forventninger om, hvad 1990-tallene bliver, men vi er i hvert fald på den anden side af de 16.000, som vi snakkede om, uanset hvordan vi vender og drejer tallene. De seneste tal for nedlæggelserne er klart mindre end 5.000, det er snarere 3.000, men lad det nu ligge, for jeg synes først og fremmest, vi skal slå fast, at det i hvert fald ikke er sådan, at vi har bevæget os væsentligt væk fra det tal, som var afgørende for, at vi kunne tilfredsstille efterspørgslen.

Og det var vel egentlig det, der var udgangspunktet for debatten, nemlig om vi nu lavede noget, som betød, at vi øgede bolig mangelen. Det gør vi bestemt ikke. Jeg mener tværtimod, at vi gør noget, så vi nærmer os balance.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Da vort partis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på Kristeligt Folkepartis vegne give tilslutning til lovforslaget og tilsige en positiv udvalgsbehandling. Der er enkeltheder og konsekvenser, som vi gerne vil have opklaret nærmere under udvalgsarbejdet, men de forskellige detaljer i forslaget er vi stort set enige i.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg vil gerne indledningsvis sige tak for en bred tilslutning til forslaget her. Jeg har naturligvis noteret mig, at Socialdemokratiet og ikke mindst SF havde betænkeligheder, men jeg er glad for, at der synes at være bred tilslutning til hovedlinien i det omfattende lovforslag, som ligger her.

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til den debat, der har været, først til spørgsmålet om mætningsgrad. Jeg tror, at vi alle sammen kan være enige om, at det ikke tjener noget særlig hensigtsmæssigt formål at bygge boliger, som kommer til at stå tomme. Jeg skal ikke gå ind i en dybere analyse af Ølgaardrapporten, kun sige, at det, der er afgørende for resultatet, er, på hvilket niveau vi lægger os: Er det alle over 18 år, er det alle over 20 år, er det alle over 22, eller er det alle over 25 år?

I dag er situationen den, at boligbestanden – hvis vi tager den totalt set – er tilstrækkelig til at dække den potentielle bolig efterspørgsel for alle par og alle enlige på 25 år og derover, og med den nuværende udbygningstakt vil vi i år 2000 kunne dække behovet helt ned til 20 år. Men det er klart, at det er svært at sige på decimaler, hvordan udbygningstakten vil være.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på nogle omstændigheder, som jeg synes er vigtige at have med i debatten: For det første det forhold, at den almennyttige sektor vil få overordentlig store vanskeligheder, hvis man bygger flere almennyttige boliger, end man lejer ud. Hvorfor siger jeg det? Det siger jeg, for da 1990 begyndte – altså for cirka et år siden – var der ca. 250 ledige lejligheder i den almennyttige boligsektor. Da 1990 sluttede, var der 3-4 gange så mange ledige almennyttige boliger.

Nu vil nogle selvfølgelig sige: Jamen det afhænger af prisen og en lang række andre ting. Men det kan ikke bortforklare den kendsgerning, at der i øjeblikket er ledige almennyttige boliger, og at tallet ifølge de undersøgelser, som sektoren selv har foretaget, viser en klart stigende tendens.

Hvis man forestiller sig, at man bygger en ny almennyttig boligblok i en afdeling, hvor det kun lykkes at få 80 pct.s udlejning af de nye boliger, hvad betyder det så? Jeg tror, vi skal have det in mente, når vi diskuterer kapacitet. Det er heller ikke ligegyldigt for den almennyttige boligsektor selv, hvordan den udvikling foregår.

[Boligministeren]

Vi kan risikere, at afdelinger bliver nødlidende og bringes i overordentlig store vanskeligheder til skade for de beboere, der i forvejen bor der. Jeg synes, at det er vigtigt at have det aspekt for øje.

I virkeligheden må man sige, når man læser Ølgaardrapporten, at vores største problem i Danmark ikke så meget er at bygge nye boliger – det skal vi selvfølgelig gøre, det skal vi fortsat gøre, men det er ikke det, der er vores allerstørste boligpolitiske problem. Vores største problem er at forbedre de boliger, vi allerede har bygget. Det er byfornyelsesopgaven, som er den virkelig store opgave i 1990'erne.

Når det er sagt, så vil jeg gerne gøre opmærksom på, at til trods for den reduktion i de almennyttige boliger, som ligger i den kvoteændring, vi her taler om, skal vi altså ikke være blinde for, at de boligsociale problemer i høj grad tilgodeses ved, at vi har en uændret kvote for ungdomsboliger. Der er i øvrigt også en uændret kvote for andelsboliger, som jeg om et øjeblik skal vende tilbage til som svar på spørgsmålet fra fru Kirsten Jacobsen.

Men derudover er der jo et stigende byggeri inden for ældreboligområdet. De foreløbige tal for 1990 tyder på, at der er påbegyndt godt 3.000 ældreboliger, og i 1991 forventes et tilsvarende antal ældreboliger påbegyndt. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er en ganske stor stigning, der her er tale om. I 1988 var tallet på cirka 2.000.

Lad mig vende tilbage til spørgsmålet om byfornyelse og sige, at ved byfornyelse sker der en kvalitetsmæssig og social forbedring, som heller ikke kan være ligegyldig, når vi taler om boligsektoren som helhed. Her lægger vi op til en forøgelse af investeringsrammen til byfornyelse. Investeringsrammen til byfornyelse er støt forøget igennem de senere år fra 1,2 mia. kr. i 1987 til 2 mia. kr. i 1990 og 2¼ mia. kr. i 1991, og det bringer mig til at sige, at de negative virkninger af kvotenedsættelsen for beskæftigelsen i hvert fald i nogen grad imødegås med forhøjelsen af byfornyelsesrammen og ældreboligbyggeriet.

Desuden er vi også i den positive situation – for vi skal lægge mærke til de positive ting i den meget vanskelige situation, byggebranchen befinder sig i – at vi har kunnet konstatere en ganske betragtelig stigning i byggeeksporten – fra 9 mia. kr. til nu omkring det tredobbelte. Der er

ingen tvivl om, tror jeg, heller ikke for branchen, at der er flere nye opgaver at løse ikke mindst efter den udvikling, der er foregået i Østeuropa og især i Tyskland.

Må jeg så vende mig til diskussionen om rammebeløbet. Jeg tror, det var fru Grete Schødt, der først rejste det spørgsmål. Jeg har lagt mærke til, at formanden for Folketingets Boligudvalg, hr. Baadsgaard, også ved en tidligere lejlighed, hvor vi havde den generelle boligpolitiske debat, var meget optaget af det spørgsmål, som også optager mig meget: Hvordan sikrer vi flere boliger for færre penge? Hvordan sikrer vi en tilfredsstillende kvalitet for en billigere penge?

Dertil vil jeg gerne sige, at den almennyttige boligsektor selv er af den opfattelse, at det er muligt at opføre almennyttigt byggeri væsentlig billigere, hvis man får større frihed med hensyn til udbudsform. Det er klart en melding, som jeg har taget notits af, og det er også et svar på det spørgsmål, som hr. Holger K. Nielsen rejste.

Vi har faktisk taget udfordringen op, kort tid efter at jeg tiltrådte, og vi vil lidt senere i denne måned afholde en konference med deltagelse af byggeriets parter for at drøfte alternative udbudsformer.

Vi kan altså i dag konstatere, at den udvikling, der er sket på byggeområdet, har medført, at der er basis for at reducere rammebeløbet med de 5 pct., som vi her lægger frem, fordi konkurrencen er blevet skærpet. Men vi kan derudover i dag føje til, at vi ønsker at bruge en effektiv indsats for at komme videre, for at få flest muligt kvalitetsrigtige boliger for færrest mulige penge.

Jeg er ganske enig i de meldinger, der er kommet fra hr. Holger K. Nielsen og ikke mindst fra Socialdemokratiet, og jeg nævnte før, at de udtalelser, der kom i forbindelse med den større boligpolitiske debat for nogen tid siden, hvor hr. Baadsgaard lagde meget vægt på den problemstilling, faktisk er noget, som vi i Boligministeriet i øjeblikket er meget stærkt optaget af, og som byggebranchen også selv er optaget af.

Må jeg så sige til spørgsmålet om demokrati, som hr. Holger K. Nielsen også var inde på, at der ikke skal herske nogen som helst tvivl om, at jeg er en stærk tilhænger af beboerdemokratiet. Det tror jeg også at hr. Holger K. Nielsen

[Boligministeren]

er vel vidende om. For mig er beboerdemokratiet overordentlig vigtigt. Jeg mener, at demokrati er godt, vel at mærke hvis det sker for egne penge. Men hvis demokratiet er baseret på andres penge, så er det knap så godt, og det, vi jo har oplevet, er, at en meget stor del af boligudgiften, som er beboerstyret, finansieres af de offentlige kasser i form af huslejetilskud af den ene eller den anden slags.

Vi har også oplevet, at stigningen på dette område har været 6, 8, helt op til 10 pct. om året. I en situation, hvor inflationen ligger under 3 pct., og hvor lønstigningerne her i landet ligger på 2-3 pct., er det så rimeligt, at vi her oplever en ganske kraftig vækst i de offentlige merudgifter på dette område?

Jeg er stærk tilhænger af beboerdemokrati, men indflydelse og ansvar skal helst følges nogenlunde ad. Vi har her lagt en model frem, som lægger en begrænsning på stigningstakten i driftsudgifterne, der svarer til den udvikling, der i øvrigt foregår i samfundet, altså en 2 pct.s begrænsning. Det er det, de statslige myndigheder, finanslov, og hvad ved jeg, må indordne sig under. Det er det, som kommunerne må indordne sig under. Det er det, som en lang række andre må indordne sig under, og dér er det så, at vi siger: Jo, men kunne vi så ikke sige, at man inden for beboerdemokratiet også fik en sådan begrænsning? Det er ikke et forsøg på at knægte demokratiet, tværtimod; men det er et forsøg på at sige, at nu lægger vi rammerne, og så er det op til jer selv at fylde dem ud.

Man kan naturligvis diskutere, om den model, vi har lagt frem, er den eneste rigtige. Kan der findes andre modeller? Jeg har drøftet det med Boligselskabernes Landsbyggefond og andre, som interesserer sig for spørgsmålet, og sagt: Jeg er åben for, om vi kan finde andre måder at gennemføre det her på. Men målet skal vi fortsat have for øje. Vi kan ikke på et område, som er ganske betydeligt, når det drejer sig om de offentlige udgifter, bare holde hænderne for øjnene og så lade udgifterne løbe løbsk. Vi er faktisk i den situation, at næsten halvdelen af dem, der bor til leje, får næsten halvdelen af deres husleje i støtte.

Må jeg sige til fru Kirsten Jacobsen, at jeg gerne vil kvittere for hendes og hendes partis tilsagn om støtte til dette forslag, og så vende mig til det spørgsmål, som rejses omkring andelsboligerne.

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at heller ikke jeg er tilhænger af spekulationsbyggeri inden for andelsboligsektoren, og der skal heller ikke herske tvivl om, at også jeg mener at kunne se nogle eksempler i de seneste år på en udvikling, som ikke er tilfredsstillende. Derfor er jeg enig med min forgænger i, at det er overordentlig vigtigt at indskærpe kommunerne deres tilsynspligt som forudsætning for et andelsboligbyggeriprojekt.

Men lad mig så i øvrigt sige, at den diskussion om kvoten af andelsboliger, som jo altså i år er lagt som beskrevet i forslaget, er da en diskussion, som vi udmærket kan lade indgå i de mere langsigtede boligdrøftelser. Jeg håber, at både det og en række andre konstruktive emner vil kunne indgå i de drøftelser, som vi skal have i de kommende måneder.

Jeg skal endelig vende mig til spørgsmålet om Byggeskedefonden; både fru Sonja Albrink og en række andre har rejst det spørgsmål. Jeg synes, at hr. Jørgen Estrup meget udmærket præciserede synspunktet om det selvbevarende, dette, at det skal hvile i sig selv. Jeg tror, at der ligger meget sundt i den tankegang, hvis man på lidt længere sigt kunne skabe en mere selvbevarende situation på dette område.

Men jeg vil gerne benytte denne lejlighed til stærkt at advare imod at lægge øre til de helt overdrevne vurderinger af konsekvenserne af lovforslaget på dette område. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi rent faktisk har udført ganske store opgaver inden for byggeskadeområdet. 8 mia. kr. er investeret i byggeskader, og det er et ganske stort beløb og dermed også en klar indikation af, at vi i virkeligheden har løst mange store problemer.

Nu taler vi jo om en begrænset periode tidsmæssigt, og derfor er der grund til at sige, at når der i forvejen er udført en meget stor byggeskadevirksomhed og der er tale om en relativt begrænset årrække, så vil det antal boliger, som i fremtiden vil have behov for byggeskadeforbedringer, også være tilsvarende begrænset.

Dertil kommer, at vi jo ser et andet boligbillede i den seneste del af den periode, jeg her taler om, et boligbillede, som er noget anderledes end det, vi oplevede i 1950'erne og 1960'erne, hvor vi havde de store kolosser, de store boligblokke med flade, vandrette tage, som gav en masse byggeskadeproblemer. Dem har vi jo nu vendt ryggen. I dag bygger vi på en helt anden

[Boligministeren]

måde med en helt anden teknik; vi har mindre enheder, vi har tæt-lavt byggeri, vi har en bedre teknik. Vi forventer derfor også, at de byggeskader, som vi ikke kan undgå at se på i fremtiden, også vil være færre i omfang og i pris.

Vi har foretaget nogle vurderinger, som siger os, at der absolut ikke er basis for den store frygt med hensyn til konsekvenser for huslejen på dette område, og det vil jeg meget gerne vende tilbage til i udvalget, sådan at vi kan få en grundigere vurdering af konsekvenserne af lovforslaget på det område. Men der er i hvert fald ingen grund til ved denne lejlighed at lægge skjul på, at de bemærkninger, som har været fremme i den offentlige debat, på mange måder er stærkt overdrevne.

Må jeg så afslutningsvis sige, at vi jo her taler om en meget vigtig lov på boligområdet, som er ganske omfattende. Jeg føler derfor trang til endnu en gang at sige tak for en stor, bred tilslutning til hovedprincipperne i dette lovforslag. De tekniske spørgsmål, der måtte være, vil jeg med glæde vende tilbage til i udvalget.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Kun ganske kort vil jeg godt knytte en bemærkning til boligministerens svar vedrørende det stigende byggeri på ældreboligområdet på ca. 3.000 boliger. Jeg vil godt gøre boligministeren opmærksom på, at der rent faktisk er sket det, at der er opført 2.218 ældreboliger, men samtidig, hr. minister, er der nedlagt 2.218 plejehjemspladser.

Så vi skal altså ikke rose os af, at der er blevet så mange flere ældreboliger.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg skal ikke gå ind i en korrektion af talstørrelser. Når jeg nævnte ældreboligbyggeriet, så var det bare for at understrege, at selv om der sker en reduktion i kvoten for det almennyttige byggeri, som beskæftigelsesmæssigt kan have en relativt negativ effekt, så skal vi altså ikke glemme, at der på en række andre områder beskæftigelsesmæssigt sker noget på boligområdet, f.eks. – og så nævnte jeg ældreboligbyggeriet, som nu er oppe på 3.000, og byfornyelsesaktiviteterne, som vi har fået en udvidet ramme af, osv.

Det var ud fra et beskæftigelsesmæssigt hensyn, jeg understregede, at der er sket en udvik-

ling, som vi i øvrigt kunne bruge megen tid på at diskutere; men jeg tror, at det, vi kan være enige om, er, at den beskæftigelsesmæssige effekt i hvert fald er der.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Så går vi til anden omgang.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg har nogle kommentarer til ministerens bemærkninger vedrørende byfornyelsesbehovet.

Jeg er meget enig med ministeren i, at det kommer til at spille en stadig større rolle både beskæftigelsesmæssigt og boligpolitisk; det er der ingen tvivl om. Der er heller ingen tvivl om, at boligbehovet vil være dækket i løbet af en overskuelig årrække. Det er klart, at det skal vi tage hensyn til. Ingen her i Folketinget er forhåbentlig så åndssvage, at de vil bygge boliger, der notorisk ikke er brug for.

Men pointen er, at lige i øjeblikket er der brug for det. I 1991 er der brug for det. I 1992 vil jeg også mene at der er brug for det. Og vores argumentation går ud på, at det er usagligt at skære ned på kvoten i 1991, og det er jo det, vi snakker om her; dér er det usagligt. Det er sagligt at tage hensyn til, at behovet vil være dækket efter år 2000. Det er sagligt, og det skal vi tage hensyn til. Men det er ikke sagligt, især ikke under hensyn til, at det øvrige boligbyggeri er voldsomt på retur, at skære så voldsomt ned i 1991.

Så lige vedrørende dette med statens udgifter. Ja, vel skal vi se på statens udgifter, men så vil jeg også godt bede boligministeren se på en anden udgift, som er ganske betragtelig. Problemet er, at kursen på de indeksobligationer, der skal finansiere det almennyttige byggeri, nu er nede på omkring 72-73. I finanslovforslaget fra august var den på 80. Det giver faktisk staten meget voldsomme ekstraudgifter.

Hvad er problemet med kursen på indeksobligationer? Det er realrenteafgiften; investorerne tror ikke på, at vi kan fastholde den. Jeg har tidligere presset regeringen for, at staten går ind og opkøber disse indeksobligationer for at give et signal til investorerne om, at vi kan fastholde realrenteafgiften. Det siger regeringen i Markedsudvalget, det siger regeringen i alle mulige andre sammenhænge at den vil, men regeringen vil ikke lade handling følge ord.

[Holger K. Nielsen]

Derfor ville det være en god gerning på flere forskellige måder også i forhold til statens udgifter, om staten nu tog det alvorligt og virkelig markerede, at vi kan fastholde realrenteafgiften over for EF. Og det kunne staten gøre ved, at den selv gik ind og opkøbte indeksobligationer.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er enig med hr. Holger K. Nielsen i, at den faldende kurs på indeksobligationerne selvfølgelig er bekymrende i forbindelse med de udgifter, staten har. Men jeg tror faktisk ikke selv på, at regeringen tror på, at den kan fastholde realrenteafgiften. Og derfor synes jeg, det er en dårlig idé, at man begynder at opkøbe disse obligationer for ligesom at stikke folk blå i øjnene.

Men det, der får mig til at tage ordet i anden omgang, var noget, boligministeren sagde om byggeaktiviteten. Boligministeren mente, at byggeaktiviteten kunne fastholdes ved hjælp af byfornyelsen, hvilket jeg er enig med boligministeren i; den spiller en større og større rolle. Vi venter dog med længsel på, at man får den privatiseret eller i hvert fald gjort mere rimelig, således at man oven i købet kan byforny noget mere; det vil give endnu mere beskæftigelse. Men så sagde boligministeren også: ved hjælp af byggeeksporten. Og boligministeren henviste til udviklingen i Østeuropa.

Når boligministeren tager dette op her under boligbyggeriloven, betyder det så, at boligministeren har skiftet standpunkt fra valgkampen til nu? For i valgkampen sagde den tidligere boligminister, at den trafik, der var opstået med, at de almennyttige selskaber begyndte at lave udenlandsk virksomhed, ville blive stoppet; der ville komme et lovforslag fra regeringen. Det vil jeg godt høre om.

Med hensyn til at boligministeren får en myndigelse til at fastholde stigningstakten på driftsudgifterne, synes jeg, det er ganske fornuftigt. Hvis der er nogen, der ikke er enige, så kør forbi Gjellerupplanen eller et andet stort almennyttigt byggeri og se bl.a., at alle vinduerne står åbne i 20 graders kulde eller om dagen, når folk er på arbejde. Det skyldes bl.a., at i de byggerier går varmeudgifterne fortrinsvis over huslejen, fordi man har fjernvarme, og derfor bruger man den faste afgift, som indgår i den omkostningsbestemte husleje. At tage fat på sådan nogle ting synes jeg er ganske fornuftigt.

Jeg er også enig med boligministeren i, at demokrati er godt, når det sker for egne penge. Det må jo betyde, at ministeren mener, at de, der betaler, også skal bestemme, og det er jeg sådan set enig med boligministeren i. Men jeg vil så bare spørge boligministeren, om ikke også boligministeren mener, det bør gælde for lånerne i kreditforeningerne, for vi har nemlig fået et svar i Boligudvalget, som siger, at regeringen ikke har tænkt sig at hjælpe demokratiet på vej dér. Men hvis boligministerens opfattelse af demokrati, som han lige her gav udtryk for, er rigtig, så må der jo komme et andet svar på det spørgsmål i morgen under samrådet, og det glæder vi os så til.

Så kommer vi til de private andelsboliger. Dér sagde boligministeren, at han var enig med sin forgænger, som ville stramme reglerne. Nu bliver jeg altid meget bekymret, når nogen siger i boligpolitisk sammenhæng, at man er enig med den tidligere boligminister; det blev jeg også her, for der er ganske vist sket det, at man har sagt, at reglerne skal strammes, men der er ikke sket nogen stramning overhovedet. Men hvis den nuværende boligminister vil gøre det, så kan det jo være, at vi vil holde op med at skælde så meget ud over det misbrug, der finder sted.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Må jeg sige om det sidste, at det faktisk var det, der lå i mine bemærkninger. Jeg mener også, at der er sket en udvikling inden for andelsboligområderne på visse områder, som vi ikke kan være tjent med, og derfor mener jeg, at det er nødvendigt, at der sker en opstramning.

Nu kom fru Kirsten Jacobsen jo langt omkring, og vi skal ikke løse alle problemerne i dag; der er også en morgendag, hvor vi skal diskutere demokrati, men jeg vil gerne anholde fordrejningen af de synspunkter, jeg gav udtryk for i relation til denne lovgivning. Men lad os nu vende tilbage til det i morgen i forbindelse med realkreditinstitutterne. Jeg tror ikke, at formanden ville kunne tillade, at vi også tog en diskussion om det under dette lovforslags behandling.

Så vil jeg sige til spørgsmålet om boligeeksport, at mine bemærkninger om boligeeksport eller byggeeksport gik på håndværkere, på firmaer, på den aktivitet, der i øvrigt foregår, hvor vi har oplevet og oplever en ganske kraftig akti-

[Boligministeren]

vitet – nu på 25-27 mia. kr. på årsbasis. Det synes jeg er flot, og jeg synes, det er glædeligt, at der synes at være udsigt til fortsat gode markedsandele. I hvilket omfang etablerede selskaber inden for denne sektor skal gå ind i dette, har jeg allerede svaret på i et spørgsmål til Folketingets Boligudvalg, og det vil vi vende tilbage til dér.

Så vil jeg sige til spørgsmålet om byfornyelse, at jeg er ganske enig i det, som fru Kirsten Jacobsen sagde; jeg tror også, hr. Holger K. Nielsen var inde på det. Byfornyelsesproblemet vil blive et stigende problem i 1990'erne. Vi har foretaget en opgørelse, som siger, at hvis vi i morgen skulle betale regningen for en tilfredsstillende byfornyelse for de ejendomme, de boliger, som har behov for det – på et niveau, som man selvfølgelig altid kan diskutere, men med toilet og bad osv. – så ville denne regning kunne opgøres til et beløb i nutidens priser på ca. 100 mia. kr.

Der ligger altså en meget, meget stor opgave her, synes jeg, i at sikre, at æblet ligesom ikke rådner indefra, at vores bysamfund ikke forsumper i centrum, samtidig med at vi bare bliver ved næsten hovedløst at bygge nyt og bygge nyt og bygge nyt i yderkanten. Det aspekt synes jeg også er vigtigt, når vi taler om ressourcerne og mætningsgraden.

Hr. Holger K. Nielsen siger: Jamen vi har brug for boliger i 1991, i 1992, i 1993. Ja, det er også derfor, vi har fremsat dette forslag for Folketinget; det indeholder faktisk en kvote for støttet boligbyggeri, og der vil med dette forslag blive bygget boliger både i 1991, i 1992 og i 1993. Men der vil være tale om en reduktion i forhold til, hvad vi byggede i fjor, på ét område og kun ét område, nemlig almennyttigt byggeri. Det skyldes jo bl.a. også hensynet til det almennyttige byggeri selv; vi skal passe på, at det almennyttige byggeri ikke pludselig får mange tomme boliger.

Jeg nævnte før, hvordan udviklingen i 1990 er gået, og jeg tror altså, mange almennyttige boligselskaber gerne vil betakke sig for at få de problemer, som mange i parcelhussektoren oplever i dag.

Nej, det, vi først og fremmest har brug for på boligområdet, er vel en stigende mobilitet. Hr. Holger K. Nielsen mener, at vi bare skal bygge og bygge og bygge; jeg tror, at et af vores virkelige problemer er, at for mange mennesker bor i

de forkerte boliger. På parcelhusområdet er der nogle, der bor i nogle boliger, der er dyrere, end de kan overkomme, og det ender tit med en tragisk tvangsauktion. På udlejningsområdet er der nogle, som er blevet enlige og bor i en stor lejlighed, men som måske havde større lykke ved at få en mindre pensionistlejlighed, eller hvad det kan være, sådan at man herigennem kunne give plads til en børnerig familie. I begge tilfælde savner vi større mobilitet, og jeg tror, at en indsats på det område ville være kærkommen.

Jeg vil håbe, at hr. Holger K. Nielsen efter sine bemærkninger vil se mere positivt på de tiltag, jeg allerede har taget på dette område med forlængelsen af boligpakken, hvori der ligger en række mobilitetsfremmende foranstaltninger, fjernelse af stempelafgift, låneomlægning i forbindelse med ejerskifte osv. Men også det forslag, som vi diskuterede tidligere på dagen – forslaget om udlejning af tomme boliger – er jo et forslag, der bidrager til at fremme mobiliteten i vores boligsektor. Jeg tror i virkeligheden, at det er et af de største problemer, når vi taler om kapacitet i boligsektoren i al almindelighed.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Boligministeren sagde, at han i et svar til Boligudvalget havde fortalt os, hvorledes han forholdt sig til de almennyttige selskabers udenlandske finanseventyr. Nu kan det selvfølgelig skyldes, at jeg ikke har læst bilagene, at jeg ikke er klar over, at der er kommet et sådant svar, men jeg er helt overbevist om, at når ministeren kan huske, at han har underskrevet svaret, og han kan huske, at det er sendt, så kan han også godt huske, hvad han skrev i det. Vil ministeren gribe ind, sådan som hans forgænger lovede, og sikre, at almennyttige boligselskaber ikke går på udenlandske finanseventyr for lejernes eller det offentliges penge?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes nok, at boligministeren ret kraftigt fordrejede det, jeg sagde. Jeg sagde ikke, at vi bare skal bygge og bygge og bygge, jeg sagde notorisk det modsatte, hr. minister. Jeg sagde, at der ville være et mætningspunkt på et tids-

[Holger K. Nielsen]

punkt omkring år 2000, men jeg sagde også, at der ikke er sagligt grundlag for at skære ned i 1991, og det er det, vi snakker om nu. Der er ikke sagligt grundlag for at skære ned, som regeringen foreslår, det var det, jeg sagde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 91:

Forslag til lov om ændring af lov om bygnings- og boligregistrering. (Adgang til registrets oplysninger).

Af boligministeren (Svend Erik Hovmand). (Fremsat 24/1 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Lovforslag nr. L 91 er et forslag til ændring af lov om bygnings- og boligregistrering. Forslaget drejer sig om § 6, og i lovforslagets almindelige bemærkninger begrundes ændringerne med, at man ønsker at lette arbejdet hos kommunale og statslige myndigheder, når de skal afgive oplysninger om bygnings- og boligforhold.

Set med socialdemokratiske øjne virker det, som om der er tale om forenklinger, der sigter på at gøre det nemmere for det private erhvervsliv at anvende de oplysninger, som det offentlige er i besiddelse af i BBR. Det ligger der ikke noget værdiløst i; vi synes bare, man skal kalde det, hvad det er.

Socialdemokratiet vil meget gerne medvirke til at lette situationen for erhvervslivet og medvirke til at gøre de offentlige registre mere håndterlige for såvel offentlige som andre legale brugere af registrene.

I bemærkningerne argumenteres med, at man i de seneste år har kunnet indhente oplysninger fra de fælleskommunale ejendomsdatasystemer uden ejernes tilladelse. Det anføres, at erfaringer fra det fælleskommunale ejendomsdatasystem kan overføres til BBR-registret.

Vi mener, der er en særlig årsag til, at BBR-registrets oplysninger bør håndteres mere nænsomt end oplysningerne fra det fælleskommunale ejendomsdatasystem. Det synes vi, fordi det er en kendsgerning, at det fælleskommunale ejendomsdatasystem bygger på oplysninger, der i forvejen ligger i kommunerne, f.eks. på byggesager, samt på den almindelige ejendoms vurdering, hvorimod BBR-registrene bygger på ejernes egne oplysninger, oplysninger, der oven i købet er afgivet under strafansvar. Alene af den grund påhviler der efter vores opfattelse det offentlige en særlig forpligtelse til at håndtere de oplysninger ordentligt.

Situationen er altså, at ejere af ejendomme har afgivet oplysninger til det offentlige under forudsætning af den gældende lovgivning. Vi vil i den kommende udvalgsbehandling forhøre os om, hvilken form for information boligministeren har til hensigt at tilstille bygningssejerne. Som et minimum mener vi, at der skal ligge en skriftlig orientering ved næste indhentning af oplysninger fra bygnings- og boligejere, eller at der skal fremstilles en eller anden anden form for oplysningsmateriale til borgerne.

Af lovforslagets § 6, stk. 1, fremgår det, at også enkeltpersoner vil kunne rekvirere oplysninger om bygnings- og boligforhold. Vi vil i udvalgsbehandlingen anmode om begrundelserne for, at enkeltpersoner skal kunne indhente disse oplysninger. Hvilken interesse har enkeltpersoner i at indhente oplysningerne, når det i øvrigt fremgår af stk. 2, at oplysningerne ikke må anvendes kommercielt? Vi vil også spørge boligministeren under udvalgsbehandlingen, om formuleringen af stk. 2 skal forstås sådan, at oplysninger godt må anvendes til udbygning af eksisterende kundeforhold og til egen kommerciel udnyttelse.

Med de bemærkninger kan jeg på Socialdemokratiets vegne give tilsagn om en positiv, men positiv-kritisk medvirken til de foreslåede ændringer.

Lidt polemisk vil jeg så i øvrigt tilføje her til sidst til boligministeren, om det ikke vil være en logisk konsekvens af det forslag, vi behandler i